

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Філологічний факультет
Кафедра української літератури та компаративістики

Силабус курсу
Сучасна українська література 11-25-Б
(для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти)

Обсяг	Загальна кількість: кредитів – 3; годин – 90, змістових модулів – 2.
Семестр, Рік	1-й семестр, 1-й, 2-й, 3-й, 4-й курси 2026-2027
Дні, Час, Місце	за розкладом
Викладач (-і)	Шевченко Тетяна Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики
Контактний телефон	+380 67 9046695
E-mail:	shtn75@ukr.net kafukrlit@onu.edu.ua
Робоче місце	Філологічний факультет
Консультації	Очні консультації: четвер 14.00-15.00 Онлайн-консультації: ZOOM – понеділок 11.00-12.00 (запрошення надсилається в групу Telegram, Viber, Google Classroom)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. У позааудиторний час здобувачі зможуть поставити питання під час консультації (четвер 14.00-15.00). Інші види комунікації:

очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

e-mail: shtn75@ukr.net

телефон: +380 67 9046695

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма належить до вибіркових дисциплін, її мета – розкрити закономірності формування, становлення й розвитку сучасної української літератури.

Предметом вивчення дисципліни «Сучасна українська література» є сучасний літературний процес в Україні.

Пререквізити курсу: дисципліна не передбачає попередньої спеціальної підготовки, достатнім є рівень базової середньої освіти. Дотичним до дисципліни є науковий гурток «Сучасна українська література», засідання якого відбуваються раз на місяць, учасниками якого можуть бути всі охочі.

Мета навчальної дисципліни «Сучасна українська література» – розкрити закономірності формування, становлення й розвитку сучасної української літератури.

Завдання дисципліни:

- дати здобувачам систематичні знання з української літератури сучасності;
- розкрити специфіку сучасного літературного процесу;
- простежити основні етапи її розвитку й становлення, висвітливши найбільш типові явища й факти літературного процесу кінця ХХ-поч. ХХІ ст.;
- проаналізувати найвагоміші літературні твори новітнього письменства;
- дати оцінку творчості найвідоміших українських письменників к. ХХ-поч. ХХІ ст.;
- продемонструвати гуманістичний пафос сучасної літератури, розкрити її зв'язок з історичним та духовним буттям народу.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська література» здобувачі повинні:

знати:

- провідні тенденції української літератури кінця ХХ-початку ХХІ ст.;
- стильову карту літературної доби;
- жанрові особливості літератури;
- основні прикмети творчості письменників – найкращих репрезентантів зазначеного періоду;

вміти:

- демонструвати ідейно-художнє значення творів української літератури, передбачених програмою для вивчення;
- здійснювати ідейно-естетичний аналіз художнього твору, спираючись на джерела літературознавчої науки;
- з'ясовуючи естетичну і морально-виховну функції твору, конкретно висвітлювати особливості творчої індивідуальності письменника, його самобутності та внеску в національну і світову літературу;
- виробити звичку постійно стежити за новинками літератури, періодикою, вести читацький щоденник.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладено у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год.) на очній (денній) формі навчання.

Основна підготовка здобувачів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але орієнтована й на самостійне вивчення предмета

здобувачами під час семестру. Під час викладання дисципліни буде використано такі методи навчання: словесні (лекція); практичні (творчі завдання); робота з науковим матеріалом, монографіями, статтями, підручниками (під керівництвом викладача, самостійна робота здобувачів), бесіда, дискусія.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття «сучасна українська література». Ідейно-естетичні пошуки в українській поезії 80-90-х років ХХ-поч. ХХІ ст.

Тема 2. Тенденції розвитку української прози 80-90-х років ХХ-початку ХХІ ст.

Тема 3. Розвиток драматургії і театрального мистецтва у 80-90-х роках ХХ – на початку ХХІ ст.

Тема 4. Розвиток есеїстики в сучасній українській літературі.

Тема 5. Регіональна класифікація сучасної української літератури.

Тема 6. Київсько-житомирська школа сучасної літератури.

Тема 7. Галицько-станіславська школа.

Тема 8. Східноукраїнська школа.

Тема 9. Феномен письменників поза класифікаціями.

Тема 10. Сучасна літературна мапа Одеси.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. Київ : Критика, 2013. 344 с.
2. Дзюба І. Чорний роматик Сергій Жадан. Київ : Либідь, 2017. 112 с.
3. Ковалів Ю. І. Жанрово-стильові модифікації в українській літературі: монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2012. 191 с.
4. Констанкевич І., Сірук В. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк : Вид-во Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2012. 327 с.
5. Прихода Я. Репертуар «Приватної колекції» у пропагуванні позитивного візерунка української літератури. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 11. С. 3–7.
6. Рарицький О. А. Художньо-документальна проза як метажанр: проблема рецепції та інтерпретації, особливості вияву й функціонування. *Слово і Час*. 2014. № 11. С. 37–49.
7. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр. Донецьк : ЛАНДОН–ХХІ, 2011. 432 с.
8. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч. посіб. 2-ге вида. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 248 с.
9. Шевченко Т. М. Есеїстика українських письменників як феномен літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст.: монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 584 с.
10. Шевченко Т. М. Топологія Одеси в есеїстиці Б. Херсонського. *Bibliotekarz Podlaski*. 2020. № 3. С. 255–268. (Scopus)
11. Шевченко Т. М. Топос як образ простору рефлексії в есеїстиці Василя Махна («Уздовж океану на ровері»). *Проблеми гуманітарних наук : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 46. С. 157–163. (фахове, категорія Б)

12. Шевченко Т. М. Портретний есей у творчості Степана Процюка (за матеріалами збірок «Відкинуті і воскреслі», «Гіркий світ, солодкий світ»). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2022. Том 33 (72) № 4 Ч. 2. С. 96-100. (фахове, категорія Б)
13. Шевченко Т. М. Портретний есей «Іван Котляревський: між імперією та Україною» і портретний нарис «Таємний агент Микола Гоголь» Петра Кралука: дискурс крізь призму діалогічності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* Том 34 (73) № 5 2023. С. 156-161. (фахове, категорія Б)
14. Шевченко Т., Томбулатова І. Збірка есеїстики у творчості Андрія Бондаря. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2022. Том 33 (72) № 6 Ч. 2 С. 63-68. (фахове, категорія Б)
15. Шевченко Т. Інтерв'ю-есеї як метажанр. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2023. Том 34 (73) № 1 Ч. 2 С. 82-86. (фахове, категорія Б)
16. Шевченко Т. «Мій Шевченко» Є. Кононенко у контексті сучасної есеїстики. Геній Шевченка: особистість, творчість, доля: матеріали Міжнародної наукової конференції, 20 березня 2024 року / за заг. ред. Н. Р. Грицак, літ. ред. О. І. Староста, С. В. Бартіш, М. С. Гудз, комп'ютерна верстка С. Г. Смолин. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2024. С. 93–97.
17. Шевченко Т. М. Портретний есей у творчості Петра Кралука. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2023. Том 34 (73). № 6. С. 150-155. (фахове, категорія Б)
18. Шевченко Т. М. Соціокультурний образ русинів-руснаків у творчості Олександра Гавроша. *Русин.* 2021. № 66. С. 86-101. (Scopus, Web of Science)
19. Штогрин М. В. Урбаністичні топоси сучасної української літератури: традиції та трансформації (2000-2014 рр.) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. Житомир, 2016. 177 с.
20. Юрчук О. У тіні імперії : Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.
21. Якубовська М., Шевченко Т. Специфіка функціонування заголовків-парадоксів в есеїстичному тексті (за матеріалами збірок С. Процюка). *Причорноморські філологічні студії.* 2023. № 3. С. 80-86. (фахове, категорія Б)
22. Shevchenko T., Korobkova N., Sliusarenko M. Mega-Essays an Integrated Format in Modern Literature. *Postmodern Openings.* 2022. Volume 13. Issue 3. Pp. 358–371. (Web of Science)
23. Shevchenko T., Filipenko O., Yakubovska M. «The essays» by Montaigne: postmodernist interpretation. *Wisdom.* 2021. № 4(20). S. 188–199. (Scopus, Web of Science)
24. Shevchenko T., Shapovalenko N., Sytko O., Susol I. Perception of José Ortega y Gasset's works in essays of Oksana Zabuzhko. *Wisdom. Special Issue.* 2022. № 2(3). Philosophy of Language and Literature. S. 262–272. (Web of Science)
25. Шевченко Т. М. Сучасна українська література: Методичні вказівки до курсу для студентів денного відділення філологічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, спеціалізації «Українська мова та література» / Т. М. Шевченко ; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса : Астропринт, 2022. 32 с.

Посилання-ідентифікатор:

<https://dspace.onu.edu.ua/items/5c748e2d-ee22-4b5c-9fe8-0766cccb50f3>

ОЦІНЮВАННЯ:

форма контролю: залік

Поточний та періодичний контроль	Контрольна робота	Сума балів
----------------------------------	-------------------	------------

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20	100
40	40		

Поточний та періодичний контроль										Контрольна робота	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6		T7	T8	T9	20	100
10	10	10	5	5	10		10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Самостійна робота здобувачів. Робота здобувачів передбачає самостійне опрацювання певного переліку тем або тем. Питання з тем для самостійного вивчення додано до контрольних заходів (колоквіумів, звітів). Обсяг СР містить завдання, які вимагають від здобувача систематичної роботи. Як самостійну роботу здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Курси, які може бути визнано як періодичний/поточний контроль та/або нарахування бонусних балів за такий вид роботи (за бажанням здобувача), зазначено в РП.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»):

- виконання необхідного мінімуму навчальної роботи;
- додаткові бали за творчі завдання (написання есе, міні-рецензій, наукові роботи);
- неприпустимість пропусків та запізнь;
- повага до викладача та здобувачів;
- толерантне відношення один до одного;

Політика щодо дедлайнів та перескладання (лікарняні, мобільність тощо): лікарняні та перескладання допустимі.

Політика щодо академічної доброчесності: опрацьовуємо та засвоюємо матеріал самостійно.

Політика щодо відвідування та запізнь: неприпустимість запізнь.

Мобільні пристрої: активно використовуються за вимогою викладача.

Поведінка в аудиторії: повага, активність, оптимізм, прагнення до звершень.